

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Іванова Л.А., Шофул І.І., Малих С.В., Сагач Л.М.

**ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ОЦІНЮВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ
В ХАРЧОВІЙ ГАЛУЗІ**

Одеса 2020

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Іванова Л.А., Шофул І.І., Малих С.В., Сагач Л.М.

**ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ОЦІНЮВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ
В ХАРЧОВІЙ ГАЛУЗІ**

Одеса 2020

УДК 664.13:334.012.64:657.92

П69

Автори:

Іванова Ліна Олександрівна, д-р техн. наук, професор

Шофул Ігор Іванович, к.т.н., доцент

Малих Сергій Вікторович, к.є.н, доцент

Сагач Людмила Миколаївна, старший викладач

Рекомендовано до видання Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій, протокол № 11 від 04.02. 2020 р.

У монографії комплексно розглянуті питання управління бізнесом і вартісного оцінювання стосовно до його складових малому інноваційному підприємству. Представлені наступні теми: пошук бізнес-пари; форми підприємництва; особливості реєстрації і бухгалтерського обліку; реклама бізнесу; основні завдання і приклади менеджменту на підприємстві.

Монографія призначена для студентів, магістрів, аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів, а також для керівників малих підприємств в Україні.

Рецензенти:

Пацков О.І. директор ТОВ "Авача".

Котлик С.В. к.т.н., доцент Директор навчально-наукового інституту комп'ютерних систем і технологій "Індустрія 4.0" ім. П.М. Платонова.

Пойзнер М.Б. д.т.н., професор, зав. лабораторією ДП « ЧОРНОМОРН-ДІПРОЕКТ».

Зміст

Вступ.....	6
Тема 1. Управління як процес на підприємстві.....	7
1.1 Поняття, види та завдання управління.....	7
1.2 Фази і послідовність процесу управління.....	8
1.3 Функції менеджменту та їх взаємозв'язок.....	10
1.4 Принципи менеджменту і його ефективність.....	12
Література.....	15
Тема 2. Види та особливості бізнесу як економічної діяльності.....	15
2.1. Види бізнесу, критерії їх виділення та його особливості в Україні.....	16
2.2. Ринкова економіка і місце в ній великого, середнього і малого бізнесу....	24
2.3. Особливо малого бізнесу.....	27
Література.....	31
Тема 3. Підходи до управління і готовність підприємства до процесного управління бізнесом.....	31
3.1. Загальні підходи до управління та ознаки економічної діяльності як бізнесу.....	31
3.2. Готовність організації (фірми) до освоєння і впровадження процесного підходу.....	37
Література.....	43
Тема 4. Структура управління та бізнес-процеси на підприємстві.....	43
4.1. Організаційні структури управління підприємством.....	43
4.2. Управління бізнесом як процесом.....	46
4.3. Схема керування бізнес-процесами і підходи до моделювання системи управління.....	52
4.4. Матрична модель управління бізнес-процесом на підприємстві.....	55
Література.....	58
Тема 5. Формування та опис бізнес процесів на підприємстві.....	59
5.1. Організація бізнес-процесу.....	59
5.2. Цілі і зміст опису бізнес-процесів для великих, середніх і невеликих компаній.....	62
5.3. Схеми бізнес-процесів і підходи до їх моделювання.....	66
5.4. Аналіз показників бізнес-процесів та приклади їх розрахунку.....	67
5.5. Оптимізація бізнес-процесів.....	70
Література.....	72
Тема 6. Матрична модель управління підприємством і виділення основних бізнес-процесів.....	72
6.1. Моделі формування бізнес-процесів.....	72
6.2. Взаємозв'язок матричної моделі підприємства з бізнес - процесом і ринком.....	75
6.3. Виділення продуктових і ресурсних процесів.....	77
6.4. Формування матричної моделі управління.....	78
Література.....	80

Тема 7. Виробничий менеджмент: Цілі, завдання, планування.....	80
7.1. Виробничий менеджмент: цілі, завдання.....	81
7.2. Планування виробничої діяльності на підприємстві.....	82
7.3. Організація системи планування як процесу.....	87
7.4. Утримання бізнес плану за рекомендаціями ЄС.....	90
7.5. Зміст бізнес-плану у малому бізнесі на прикладі кафе.....	91
Література.....	94
Тема 8. Маркетинг - менеджмент як основа успішного бізнесу.....	94
8.1. Перехід від керування маркетингом до маркетинг менеджменту.....	94
8.2. Маркетинг - менеджмент в сучасній діловому середовищі.....	98
8.3. Основні моделі бізнесу та маркетинг - менеджмент.....	101
8.4. Джерела підвищення ринкової вартості бізнесу.....	104
Література.....	105
Тема 9. Фінансовий менеджмент.....	106
9.1. Фінансовий менеджмент: сутність, цілі і завдання.....	106
9.2. Концепції фінансового менеджменту та рух грошових потоків.....	108
9.3. Фінансова система та її учасники.....	110
9.4. Фінансовий менеджмент у системі управління і процес.....	112
Література.....	115
Тема 10. Структура капіталу фірми та оцінювання ринкової вартості бізнесу.....	115
10.1. Структурні складові капіталу фірми.....	116
10.2. Оцінювання бізнесу і активів на прикладі компанії з виробництва харчових продуктів.....	121
Література.....	129
Тема 11. Інноваційний процес як об'єкт управління в бізнесі.....	129
11.1. Термин інновація в Західній термінології та законі України.....	130
11.2. Класифікація інновацій.....	131
11.3. Інноваційний процес як об'єкт управління.....	133
11.4. Інноваційний процес: поняття, структура, зміст роботи на основних стадіях.....	134
Література.....	137
Тема 12. Організація інноваційної діяльності в бізнесі.....	137
12.1. Інноваційна діяльність її види.....	137
12.2. Організаційні форми інноваційної діяльності.....	139
12.3. Організаційна структура інноваційного управління.....	142
12.4. Венчурний інноваційний бізнес.....	145
Література.....	146
Тема 13. Ієрархія цілей і вибір інноваційної стратегії фірми в бізнесі.....	147
13.1. Інноваційні цілі: поняття, формулювання, побудова дерева цілі.....	147
13.2. Інноваційний потенціал.....	148
13.3. Інноваційний клімат і інноваційна активність організації.....	150
13.4. Інноваційне управління і інноваційні стратегії фірми.....	152
13.5. Види інноваційних стратегій.....	154
Література.....	157

Тема 14. Методи і приклад у вартісному оцінюванні прав на об'єкти інтелектуальної промислової власності.....	157
14.1. Основні методи оцінювання прав.....	157
14.2. Метод дисконтування грошових потоків.....	158
14.3. Метод звільнення від роялті.....	163
14.4. Приклад розрахунку вартості патентної ліцензії на винахід спільно з ноу-хау.....	164
Література.....	169

Вступ.

Характеристика робіт і цілей бізнесу як об'єкта управління в запропонованому курсі навчальної дисципліни "Управління бізнесом" орієнтовано на навчання студентів різних спеціальностей в Одеській національній академії харчових технологій. В результаті вивчення дисципліни студент повинен

- знати:

- суть і спільне утримання управлінської діяльності у бізнесі на підприємстві (фірмі) стосовно до харчового провадження;
- організаційні структури управління стосовно до дрібному, середньому та великому бізнесу;
- завдання, організацію і виконання різних видів менеджменту (виробничого, постачальницько побутового, інноваційного та ін.) на підприємстві.

- вміти:

- складати бізнес-план для організації бізнесу в харчовому виробництві;
- скласти схему бізнес-процесу як елемента в процесному підході на прикладі харчового виробництва;
- проводити пошук в мережі ресурсі нових технічних рішень у вигляді винаходів на способи, пристрої та речовини для використання в інноваційному бізнесі.

- володіти:

- прийомами організації та управління бізнесом стосовно до умов економічної діяльності та законодавству в Україні;
- прийомами вартісного оцінювання нематеріальних активів підприємства у вигляді патентується і не патентується інтелектуальної власності (ноу-хау).